

Groene schoolpleinen

Door: Ingrid van Reede van Oudtshoorn



Kinderen rennen, spelen, praten, vechten of vervelen zich. Wie oog heeft voor natuur en ontwikkeling van kinderen, realiseert zich dat het zo niet hoeft te zijn. Een schoolplein kan veel meer zijn dan een pauzeplaats of een overblijfsplek totdat de bel weer gaat. Het kan een groen, uitdagend en spannend schoolplein worden, dat een belangrijke bijdrage levert aan het onderwijs. Een schoolplein waar kinderen in contact kunnen zijn met de natuur.

pedagogen, ontwerpers en ecologisch hoveniers zijn actief binnen Springzaad. Springzaad verzorgt diverse groene projecten en activiteiten en verspreidt ideeën en praktische tips met de 'ideeënkoffer' en het handboek 'vrij spel voor natuur en kinderen'.

Eén van de projecten van Springzaad is het project 'De brede school, een groene basis'. Dit project volgt brede scholen die inzetten op groen. Er zijn voorbeelden van scholen

Enkele voorbeelden:

Kantoortijdschool Bikube in Hoofddorp heeft voor- tussen en naschoolse opvang. Van 7.15 uur tot 18.15 uur zijn er allerlei activiteiten. De Kantoortijdschool is met groot enthousiasme bezig met groene activiteiten. Einddoel is het realiseren van een educatief park: 'De Wijderij', rondom de scholen in de wijk. Het park bestaat op dit moment al uit een ontdektuin en een 'Robin Hoodbos'.



Waar kan worden geklommen en geklauterd. Waar je je kunt verstoppert en schatten kunt vinden. Waar je je kunt verwonderen en kunt leren.

Op de website van 'Springzaad' zijn prachtige voorbeelden te vinden van groene schoolpleinen. Springzaad is een open netwerk voor iedereen die meer ruimte wil scheppen voor natuur en kinderen. Mensen uit het onderwijs, de buitenschoolse educatie en opvang, N.M.E.-medewerkers,

die een groene inrichting van hun schoolplein of omgeving realiseren, maar ook voorbeelden van een ruimer aan bod van naschoolse activiteiten. Naast sport- en cultuuractiviteiten worden dan ook natuuractiviteiten georganiseerd. Die goede voorbeelden worden door Springzaad verzameld en de kennis wordt uitgewisseld. Ook kunnen scholen worden begeleid bij de uitwerking van hun groene aspiraties.

In het 'Robin Hoodbos' liggen grote boomstronken en zijn klimbomen. Verder is er een insectenhuis, een vlindertuin, een vijver, een takkenril, nestkasten die de kinderen hebben gemaakt, een blokhut en zeer binnenkort een muziekpriest. In de ontdektuin worden niet alleen biologielessen of tekenlessen gegeven, maar er is ook de mogelijkheid om kinderen met techniek bezig te laten zijn, zoals meehelpen een fontein te realiseren. Er is een bloemenheuvel en

een groentetuin waarin de leerlingen regelmatig onder begeleiding werken.

De Touwladder in Sint Michielsgestel experimenteert met een natuurrijke leeromgeving. Dat wil zeggen een open leslokaal, een open huiskamer en een educatieve tuin. Het open leslokaal is ingericht voor de jongste leerlingen. Zij kunnen in deze binnentuin experimenten en onderzoeken uitvoeren in de natuur. Er is gebruik gemaakt van natuurlijke materialen. Houten bankjes, houtsnippers op de bodem en uiteraard een groot aantal struiken en bomen. Ook is er een overdekt terras gerealiseerd, waar de timmerhoek van de kleuters een plaats heeft gekregen. Het open leslokaal heeft inmiddels een structurele plaats gekregen binnen het onderwijsaanbod. In de open huiskamer zijn vaak leerkrachten met hun kinderen te vinden voor werk, eten en ontspanning. Gezellig rond-om het kampvuur verhalen vertellen of voor lezen. In de open huiskamer zijn de oerelementen lucht, aarde water en vuur terug te vinden, onder andere in de stapelmurrtjes, vijver en stookplaats. Daarnaast is er een grote eettafel met houten banken. De educatieve natuurtuin is in een grasveld, aan de zijkant van de school, als een slingerende border aangelegd. Hier mag de natuur haar gang gaan. In deze natuurtuin kunnen de kinderen tijdens de biologielessen onder andere op onderzoek gaan naar kleine bestjes, bloemen en planten.

Op de Zuiderbreedte in Hoogeveen is het betrekken van ouders en kinderen belangrijk onderwerp bij de ontwikkeling van de 'Natuurontdekplek'. Kinderen bepalen zelf mede, hoe de plek zich ontwikkelt en nemen hun ouders in het proces tot de realisering ervan mee. In de

Natuurontdekplek vinden kinderen elkaar in de diverse activiteiten. Een greep uit de activiteiten: viswedstrijd, nestkastjes maken, uilenballen pluizen, vlot bouwen en varen, houtwal maken, boompjes planten, hut maken, bosexcursie, sporen zoektocht, natuurfilm kijken, bomenpaspoort maken, bomen snoeien, bloemen zaaien, bodemonderzoek, natuurkunstwerk maken, buitenspelen, zwerfstenen schilderen, natuurvitrinekast van de school inrichten, broodjes bakken, brandnetelthee bereiden, wassen kaars maken, bloemen poten. De Natuurontdekplek laat kinderen vrijheid, frisse lucht, beweging en samen dingen doen ervaren vanuit de waarde respect voor natuur.

Ze zijn bedoeld om te inspireren en aan te zetten tot een brainstorm over wat de mogelijkheden kunnen zijn rondom je eigen school of kinderdagverblijf. Natuurlijk met de bedoeling de omgeving voor kinderen nog interessanter en uitdagend te maken.

Wil je ook zoiets realiseren, maar zijn er bedenkingen bij het financiële plaatje? Dan zou je kunnen denken aan het aanvragen van een subsidie. Een voorbeeld: Voor scholen in en om Leiden, Den Haag, Zoetermeer en Delft is het mogelijk om via fonds 1818 een subsidie te krijgen.

Meer informatie staat op www.groeneschoolpleinen.nl.

Argumenten voor meer groen op school

- Het bevordert een gezonde levensstijl, bijvoorbeeld door tuinieren, kooklessen, speelleerplaatsen, maar ook relaxen in de natuur.
- Het ontwikkelt sociale competenties, door bijvoorbeeld dieren verzorgen, werken op een boerderij, beheer en samenwerken met anderen.
- Talentontwikkeling, door bijvoorbeeld zintuiglijk ontdekken, ateliers en jeugdnatuurclub
- Ontwikkelen van natuur- en milieubewustzijn, door bijvoorbeeld natuurwandelingen en ontdektochten.
- Bevorderen burgerschap en participatie, door bijvoorbeeld gemeenschappelijk aanbod voor verschillende doelgroepen, natuurlessen in de wijk en een duurzame inrichting van school en wijk.

De verhalen en foto's van de groene brede scholen zijn te vinden op www.bredeschool.nl. Ook op de website van Springzaad is veel beeldmateriaal te vinden. De foto's in dit artikel zijn specifiek gekozen op omgevingen rond scholen en kinderdagverblijven.

**Ingrid van Reede
van Oudtshoorn,**
redactielid en docent

[ingridvanreedevanoudtshoorn@
xs4all.nl](mailto:ingridvanreedevanoudtshoorn@xs4all.nl)

